

دیدگاهها نظراتی در باب انطباق

آقای دکتر نوربالا

رئیس دانشگاه شاهد، دانشیار گروه روانپزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

۱- یکی از مهمترین ارکان هر فعلی باور و اعتقاد قلبی به آن است. به نظر شما چگونه می توان باور قلبی نسبت به لزوم اجرای احکام شرع مقدس در زمینه درمان و آموزش پزشکی را به عرصه عمل رساند؟

اصولاً باور قلبی و اعتقاد نسبت به هر موضوعی به یکی از سه روش و عامل شایع زیر صورت می پذیرد:
الف: عامل انگیزه فطری و فرآیند فیزیولوژیک: مثل باور به ایجاد رفتار خصمانه در مقابل خصم و یا خوردن غذا در موقع احساس گرسنگی
ب: عامل اعتقادات مذهبی: مثل اعتقاد به توحید و نبوت و معاد و اجرای احکام و فرامین الهی و تبعیت پذیری از رهبران مذهبی

ج: عامل یادگیری و آموزش مستمر فرهنگی و اجتماعی و الگوگیری از اسوه های ملی، به گونه ای که برای فرد آن موضوع جنبه ملکه ذهنی پیدا نماید. مثل اعتقاد به آداب و سنن فرهنگی و از جمله پوشیدن روپوش سفید در مراکز پزشکی، لذا در مورد به باور قلبی رسیدن و اعتقاد پیدا کردن به لزوم اجرای موازین شرع مقدس در مسائل پزشکی، باید در هر دو جهت عوامل (ب) و (ج) فوق الذکر اقدام نمود بدین صورت که در وهله اول مجریان عوامل پزشکی در تمام سطوح اعم از پزشک و پرستار و پرسنل چه کادر مقدماتی و آموزشی و چه کادر مدیریتی را از بین افرادی انتخاب نمود که عمیقاً به اجرای احکام الهی در حرفه پزشکی باور قلبی و اعتقاد داشته باشند، و

در وهله دوم آموزش مستمر و تذکار احکام الهی و انطباق توأم با نظارت به نحوی اعمال گردد، که اجرای احکام تطبیق به مثابه سنت فرهنگی در مراکز پزشکی تلقی شود و بالاخره در این رهگذر الگوگیری دانشجویان از اساتید و پیش کسوتان باسواد و در عین حال معتقد به اجرای احکام انطباق نقش تقویتی و تسریع کننده در ایجاد این سنت حسنه خواهد داشت.

۲- بعنوان عضو هیئت علمی دانشگاه، و پزشکی با سالها سابقه طبابت، بنظر شما بیماران در زمینه اجرای طرح انطباق چه نظری دارند؟

بیماران بسته به شرایط اعتقادی خود و برداشتهایی که از محیط و دیگران در زمینه اجرای طرح انطباق دریافت نموده اند، دیدگاه متفاوتی خواهند داشت.
عده ای که مسلمان و پای بند به اجرای احکام الهی هستند، با اجرای طرح انطباق کاملاً موافق و عده ای که مسلمان شناسنامه ای و یا غیرمسلمان هستند احتمالاً نظرات متفاوتی در مورد اجرای طرح انطباق خواهند داشت.

اما غالب بیماران بدون توجه به دیدگاههای اعتقادی و سنتی در برخورد با معاینه نواحی تناسلی در مراکز حساس بدن بصورت عریان، بر مبنای نگرش روان شناختی، هماهنگ با اجرای طرح انطباق و موافق با معاینه توسط پزشک همجنس هستند، منوط به آنکه از باسوادبودن و حاذق بودن پزشک معالج همجنس و خدشه دار نشدن تشخیص و درمان صحیح با اجرای این روش، اعتماد و اطمینان کامل داشته باشند.

۳- حضرت تعالی به عنوان رئیس دانشگاه شاهد و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران نقش آموزش را در جهت اجرای طرح انطباق تا چه

اسلامی (قدس سرّه الشریف) و تأکیدات داهیانه مقام معظم رهبری (حفظه ...) در خصوص ضرورت مدنظر داشتن موازین و احکام شرع مقدّس در امور پزشکی، آغازگر حرکت‌های نوینی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده است که با تأسیس شورایی عالی انطباق به یکی از نقاط عطف خود رسید. بنظر شما نقش شورایی عالی انطباق در هدایت این حرکت مقدس چگونه است؟

نقش شورایی عالی انطباق، سیاست‌گذاری برای برنامه‌های کوتاه‌مدت-مدت میان مدت و طولانی مدت برای واحدهای ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی است، بنحوی که انشاءالله بتوانیم از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب برسیم. در این راستا شورایی عالی می‌بایستی کلیه طرح‌های واصله را که در کمیته برنامه‌ریزی بررسی کارشناسی روی آنها انجام شده است مورد بررسی و تصویب قرار داده و با امضاء مقام محترم وزارت به واحدهای ذیربط اقدام نماید.

۲- یکی از اصول مهم در انجام هر امری برنامه‌ریزی است. با توجه به اینکه طرح انطباق یکی از طرح‌های بنیادین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است، بنظر شما برنامه زمانبندی شده برای این طرح چگونه می‌تواند باشد؟ آیا در زمان مزبور می‌توان به اهداف ترسیم شده رسید؟

بنظر اینجانب با توجه به اینکه انطباق اساساً امری است که اجرای آن مستلزم تغییر نگرش و در حقیقت از مقوله فرهنگی است، لذا محدودیت زمانی در مورد کلیت آن متصوّر نمی‌باشد، اما در جنبه‌های خاص آن می‌توان برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده داشت. و قابل انجام هم می‌باشد.

۳- آیا مراکز وجود دارند که در آنها طرح انطباق امور درمان یا آموزش پزشکی با موازین شرع مقدس رعایت و انجام شود؟ نتایج کار در این مراکز چگونه بوده است؟

حد می‌دانید؟ در این زمینه چه پیشنهاداتی دارید؟

قطعاً آموزش، آن هم بصورت مستمر توأم با نظارت جدی در کنار اعمال اهرم‌های یادگیری (پاداش و تنبیه با ارجحیت پاداش) نقش مهم و اساسی در اجرای طرح انطباق خواهد داشت بشرط آنکه در اجرای این آموزش اصول زیر مورد بررسی قرار گرفته و جامه عمل پيوشد:

الف: آموزش دهنده آشنا به مفاهیم پزشکی و خود از گروه جامعه پزشکی باشد
ب: آموزش گیرنده ضرورت علمی و اخلاقی و الهی این آموزش را دریافته باشد
ج: اساتید گروه‌های پزشکی به سمت الگوشدن حرکت کنند؛ و سعی شود با آموزشهای استدلالی طرح انطباق را بعنوان یک سنت و فرهنگ پزشکی در جامعه ایران اسلامی برای آنان مطرح نمود و خواستار آن شد که اگر بنا به دلائلی نمی‌توانند با باور قلبی در این مسیر حرکت کنند حداقل در اجرای طرح حالت بی‌تفاوتی، حالت مخالفت و یا خدای نکرده تمسخر به خود نگیرند.

د: شرایط فیزیکی مناسب برای تحقق عملی این آموزش و بخصوص اجرای طرح انطباق از همه جهات فراهم شود.
ه: سعی شود با تأکید در مورد جنبه‌های اخلاق پزشکی و زوایای مثبت نگرش روان‌شناختی بیماران، از احتمال افت آموزش پزشکی عملی، خودداری شود.

و: به گونه‌ای حساس و ظریف در مراکز که طرح انطباق اجراء می‌شود با شیوه‌های آماری و علمی و ملموس تجربی، دو پدیده ارتقاء کیفیت ارائه خدمات درمانی و خدشه دار نشدن اصول آموزش پزشکی را بعنوان هدف کاربردی اجرای طرح مطرح و با اثبات علمی، آن را به عنوان هدیه به جامعه پزشکی تقدیم نمایند.

آقای دکتر سهراب پور
دبیر کنگره انطباق

۱- بیانات گهربار بنیانگذار جمهوری

در بسیاری از مراکز درمانی حتی قبل از ابلاغ آئین نامه، اصول انطباق در مد نظر بوده و اجرا هم شده است. در این زمینه بعضی از استانها الحمدلله بسیار خوب عمل نموده اند، مثل اصفهان و مازندران که نه تنها در مؤسسات پزشکی دولتی بلکه در بیمارستانهای خصوصی نیز آئین نامه های مربوطه را به اجرا در آورده اند، و بطور کلی در کلیه دانشگاههای علوم پزشکی در این استانها، کمیته های اجرایی انطباق در حال شکل گیری و شروع فعالیت می باشد.

۴- موضوع اصلی طرح انطباق، انطباق امور فنی پزشکی با موازین شرع مقدس است و این موضوع اطلاع دقیق از احکام فقهی در هر مورد را می طلبد، بنظر شما چه مراجع موثقی جهت این منظور در دسترس می باشند و چه اقداماتی تاکنون برای جلب همکاری و ارتباط با آنان انجام شده است؟

با دستور حضرت آیت الله خامنه ای عده ای از علمای اعلام مسئول جوابگویی به سؤالات واصله گردیده اند (مجمع فقه اهل بیت) که بعضی از آنها بصورت جزوه هایی چاپ گردیده اند و انشاء الله به تدریج کامل تر خواهد گردید.

البته دبیرخانه در حال جمع آوری کلیه مطالب و سؤالاتی که توسط حضرت امام (ره) و حضرت آیت ا... خامنه ای پاسخ داده شده است، می باشد.

خانم دکتر لباف

رئیس دانشگاه علوم پزشکی فاطمیه قم
پزشک متخصص جراحی و بیماریهای زنان و زایمان

۱- با عنایت به تأسیس دانشگاه علوم پزشکی فاطمیه، جهت تحصیل خانمها در رشته های پزشکی و پیراپزشکی؛ تاکنون چه اقداماتی در جهت اجرای طرح انطباق در آن دانشگاه انجام شده است؟

ایجاد دانشگاه علوم پزشکی فاطمیه با هدف جداسازی محیطهای آموزش عالی در شاخه پزشکی و ارائه، یک الگوی عملی برای اجرای این هدف مقدس بوده است. همانطور که

مستحضرید کلیه، امور (مدیریت، آموزش، پرورش) بعهده خانمهاست. همچنین خرید بیمارستان فوق تخصصی ۶۰۰ تختخوابی شهیددکتر بهشتی قم برای آموزش بالینی دانشجویان و ایجاد یک فضای سالم تعلیمی و تربیتی برای خانمها از دیگر اقدامات این دانشگاه در این راستا بوده است، همچنین اختصاص این بیمارستان به درمان خانمها توسط پزشکان خانم تبعات خاص فرهنگی، اجتماعی را در جامعه بدنبال داشته است که به یاری خداوند منان و عنایات حضرت زهرا (س) در تلاش تبیین اهداف مقدس طرح جداسازی و رفع مشکلات آن هستیم تا انشاء... با بهره وری بهینه از بخشهای مختلف بیمارستان اجرای عملی و موفق طرح انطباق را به اثبات برسانیم.

۲- در راستای اقدامات انجام شده در آن دانشگاه در جهت اجرای طرح انطباق، چه اقداماتی در جهت افزایش سطح اعتقادات و باور قلبی دانشجویان انجام گرفته است؟

الف- ایراد سخنرانیهای پیرامون کرامت انسان و بیان حقوق مربوط به دو جنس، نقش و جایگاه زن در خانواده و جامعه، نقش زن در حفظ سلامت خانواده و جامعه.

ب- معرفی چهره های علمی، فرهنگی، اجتماعی و ... موفق در جمهوری اسلامی از طریق دعوت ایشان برای سخنرانی و تهیه شرح حالی از آنان به جهت آگاه نمودن دانشجویان.

ج- نشان دادن موفقیتهای دانشجویان خانم به خودشان و ایجاد باور نسبت به توانمندیهای اساتید خانم و چشمگیر بودن فعالیتهای آنان در صحنه های بین المللی (از بعد سیاسی- علمی- فرهنگی و اجتماعی)

د- شناسایی زنان متخصص در رشته های مختلف از طریق راه اندازی بانک اطلاعات زنان متخصص.

ه- تشکیل اولین گردهمایی زنان متخصص از خانمهای ایرانی و خارجی، در ایام ولادت با سعادت حضرت زهرا (س) در سال گذشته

و- نصب پوسترها و تراکتهای تبلیغاتی امور انطباقی در قسمتهای مختلف دانشگاه

تا اجرا تا ارزشیابی) طلب می کند .
در دوره علوم پایه این امر چندان نیاز به بودجه خاص ندارد
اما در سطح آموزش بالینی مسلماً نیاز به بودجه ای خاص دارد و
مهمتر از بودجه، نیاز به حمایت و پشتیبانیهای (فرهنگی،
اجتماعی، سیاسی) مسئولین دارد.

آقای دکتر تابعی

رئیس مرکز مطالعات و تحقیقات اخلاق پزشکی

در صورت تحقق اهداف انطباق امور پزشکی
با موازین شرع حضرتعالی چه تحولاتی را در
روابط اخلاقی بین کادر پزشکی و بیماران
پیش بینی می فرمائید؟

با توجه به اینکه دانستن فلسفه و اسرار هر موضوعی باعث
یقین و اطمینان قلبی می گردد و این اطمینان پشتوانه نگرش
مثبت و رفتار صحیح و معقول خواهد بود لذا چنانچه پرسنل
درمانی و آموزشی به این فلسفه دست یابند قطعاً طرح انطباق
جو فکری و گفتاری و کرداری و رفتاری پرسنل و بیماران تغییر
می یابد و فضای سالم و مطمئنی برای تسریع ارائه خدمات و
آثار مثبت آنها بوجود خواهد آمد.

ز- ارتقاء کیفی آموزش از طریق بالا بردن استاندارد قبولی (نمره
۱۲ و نمره ۱۴) در دوره علوم پایه به منظور اجرای طرح
انطباق با حفظ شرایط علمی بهتر و بالاتر .

ح- توجه به تربیت پزشک جامعه نگر از طریق حضور
دانشجویان در بین اقشار محروم و مستضعف
جامعه (خانواده های تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام
خمینی ره) برای درک محرومیتها و همدلی و همسوئی با آنان
و پیش بینی نیاز و رفع آنها .

ط- دعوت از مسئولین سایر دانشگاهها و محافل علمی و
کمیسیونهای ذیربط و مقایسه روند حرکت این دانشگاه با
سایر دانشگاهها و بررسی نقاط قوت و نقاط ضعف و گرفتن
رهنمود از آنان (از دانشگاه اصفهان- اراک- تربیت مدرس و
کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی)

۳- بنظر شما آیا اجرای طرح انطباق در مراکز

آموزشی درمانی نیاز به بودجه های کلان دارد؟

اجرای طرح انطباق در مراکز آموزشی درمانی نیاز به بودجه
های کلان دارد؟

اجرای طرح انطباق پیش از آنکه به بودجه نیاز داشته باشد
اعتقاد و ایمان و باور قلبی و ضروری تشخیص دادن مسئولین و
دست اندرکاران آموزش پزشکی کشور را از سطح برنامه ریزی

بمناسبت برگزاری اولین کنگره سراسری انطباق امور پزشکی با موازین شرع مقدس
تهران - آبانماه ۷۴

رعایت موازین اسلامی در مراکز بهداشتی - درمانی، موجب اعاده

سریعتر سلامتی به بیماران است .

دبیرخانه شورای عالی انطباق امور پزشکی با موازین شرع مقدس
معاونت امور دانشجویی، فرهنگی، حقوقی و مجلس
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی